

Dnr VON 2013/104

Reviderad 2014-10-16/GE
Vård- och omsorgsnämnden

Intern rutinbeskrivning för Lex Sarah inom SoL och LSS

Allmänt

Lex Sarah är bestämmelser i socialtjänstlagen, (SoL) och i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som reglerar vissa skyldigheter för anställda och de som bedriver verksamhet när det gäller missförhållanden och risker för missförhållanden i verksamheten.

Med lagändring 1 juli 2011 har tillämpningsområdet för bestämmelserna utvidgats till att gälla hela socialtjänsten.

Vård och omsorgsnämnden ska som ansvarig nämnd fastställa rutiner för hur nämndens skyldigheter ska fullgöras.

Rutinerna följer de av socialstyrelsen angivna kraven på rutiner för Lex Sarah (SOSFS 2011:5).

Rapporteringsskyldighet

Var och en som fullgör uppgifter inom socialtjänsten och LSS skall rapportera om man uppmärksammar eller får kännedom om ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande. Den personliga rapporteringsskyldigheten omfattar endast den egna verksamheten.

För personal som arbetar utifrån hälso- och sjukvårdslagen, HSL gäller att informera ansvarig chef som upprättar en Lex Sarah rapport.

I kommunal verksamhet fullgörs rapporteringsskyldigheten till vård- och omsorgsnämnden. Inkomna Lex Sarah-rapporter och avslutade Lex Sarah-utredningar skall rapporteras månadsvis till vård- och omsorgsnämnden.

Information till rapporteringsskyldiga

Den som ska ta emot rapporter är skyldig att informera de rapporteringsskyldiga om skyldigheten när en anställning, ett uppdrag etc. påbörjas. Informationen bör fortlöpande ges muntligt minst en gång per år. Informationen ska innehålla uppgift om till vem rapporteringen skall ske.

Anmälningsskyldighet

Verksamheter är skyldiga att anmäla ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande till Socialstyrelsen. **Informationsskyldighet till nämnd.**

Den som tar emot rapporten ska vad gäller enskild verksamhet informera beslutande nämnd. Gäller rapporteringen allmänt inriktade insatser ska den nämnd som tecknat avtal med verksamheten informeras.

Den som tagit emot rapporten vad gäller kommunal verksamhet ska informera den nämnd som har beslutat om insatsen.

Informationsskyldigheten till nämnd enligt ovan gäller även den som ska lämna anmälan till Socialstyrelsen.

Missförhållanden

Med missförhållanden som ska rapporteras avses såväl aktiva handlingar som försummelse som innebär eller har inneburit ett hot mot eller har medfört konsekvenser för enskilds liv, personlig säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa.

Allvarliga missförhållanden

Med allvarliga missförhållanden som ska anmälas avses såväl aktiva handlingar som försummelse som innebär eller har inneburit ett allvarligt hot mot eller har medfört allvarliga konsekvenser för enskilds liv, personliga säkerhet eller fysiska eller psykiska hälsa. Samtliga handlingar registreras i vård- och omsorgsnämnden diarium.

Risk för missförhållande/allvarliga missförhållanden

Rapporterings- och anmälningsskyldigheten gäller även då missförhållanden ännu inte uppstått men riskerar att få konsekvenser för den enskildes liv, personliga eller fysiska eller psykiska hälsa. Riskerna ska vara påtaglig vilket betyder att den inte får vara otydlig oklar eller avlägsen.

Åtgärdsskyldighet

När rapport kommer in ska den till vilken rapporteringsskyldigheten fullgörs omedelbart vidta de nödvändiga åtgärder som situationen kräver. Missförhållande och/eller risk för missförhållande ska:

- Dokumenteras
- Utredas
- Avhjälpas eller undanröjas

Utredningsskyldighet

En utredning ska visa:

- *Vad missförhållandet eller risken för missförhållande består i och vilka konsekvenser den fått eller kunde få för den enskilde.*
- *När rapporten mottagits.*
- *När och hur missförhållande eller risken för missförhållande uppmärksammats.*
- *När missförhållandet inträffat.*
- *De orsaker till missförhållandet eller risken för missförhållandet som identifierats.*
- *Om något liknande inträffat tidigare och i så fall hur det åter kunnat inträffa. Bedömning om något liknande skulle kunna inträffa igen.*
- *Vilka åtgärder som vidtagits för att avhjälpa eller undanröja missförhållandet eller risk för missförhållande.*
- *Tidpunkt för åtgärderna.*
- *Vad som i övrigt framkommit under utredningen.*
- *Vilket beslut eller ställningstagande som avslutat utredningen.*

Utredningen ska visa för varje uppgift vilket datum den dokumenterats och varifrån den kommer. För uppgifterna i utredningen skall visas om det är faktiska omständigheter eller bedömningar samt vem (namn och befattning eller titel) som dokumenterat uppgiften.

Dokumentationsskyldighet

Dokumentationen i ett Lex Sarah ärende ska bevaras. För offentlig verksamhet gäller arkivlagens regler om bevarande och gallring. För enskild verksamhet inträder gallringsskyldigheten fem år efter senaste anteckningen. Den nämnd som beslutat om insatsen kan avtala om att dokumentationen överlämnas till nämnden då gallringsskyldigheten inträder.

Diarieföring

Lex Sarah- rapporter skickas i original till registrator för vård- och omsorgsnämnden för registrering i vård- och omsorgsnämndens diarium och förvaring i akter på kanslienheten. Samtliga handlingar gällande Lex Sarah -ärenden som rör allvarliga missförhållande, som anmäls till Socialstyrelsen, ska registreras i vård- och omsorgsnämndens diarium och förvaras i akter på kanslienheten.

Utredningar och beslut rörande Lex Sarah-ärenden förvaras i diariet på kanslienheten, Stadshuset. Varje ärende har eget diarienummer.

Rutiner enligt Lex Sarah i verksamhet enligt SoL och LSS

Rutinerna ska visa hur verksamheten rapporterar/anmäler, utreder och avhjälper eller undanröjer ett missförhållande eller påtaglig risk för missförhållanden.

Med stöd av Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2011:5 gäller för verksamheten att:

- Information till de rapporteringsskyldiga om deras personliga ansvar lämnas av närmaste chef. Informationen ska ges i samband med nyanställning och därefter en gång per år.
- Rapporteringen bör innehålla en utförlig beskrivning av missförhållandet, vem som rapporterat, datum och klockslag för händelsen.
För rapportering används en särskild rapporteringsblankett.
- Den som är rapporteringsskyldig ska lämna rapporten till närmaste chef.
- Ansvariga för Lex Sarah utredningar är avdelningschefer inom vård- och omsorgsförvaltningen enligt nedan:

Avdelningschef IFO ansvarar för utredningar inom särskilda boenden.

Avdelningschef ÄO ansvarar för utredningar inom IFO och LSS.

Avdelningschef LSS ansvarar för utredningar inom hemtjänsten och bistånd.

- Den chef som mottagit rapporten ska omedelbart vidta åtgärder om så behövs då det föreligger fara för hot mot enskilds liv, hälsa och säkerhet. Under helger, kvällar och nätter är chef i beredskap rapportmottagare.
- Rapporterna ska genast registreras i diariet. Varje ärende ges ett diarienummer. Ansvarig för att handlingen diarieförs är utredare som lämnar/skickar rapporten till nämndsekreterare/registrator för diarieföring. Nämndsekreterare/registrator skickar därefter kopia av rapporten med diarienummer och ankomstdatum till utredare. Rapporten lämnas till nämnd för information.
- För enskild verksamhet ska rapporterna hållas ordnade.
- Rapporter ska inte till föras enskilds journal. Undantag är om åtgärder behövs i ett enskilt ärende då ska uppgifter dokumenteras i personakt.
- Närmaste chef är ansvarig för att åtgärder vidtas för att undanröja missförhållandet eller risk för missförhållande.
- Vård och omsorgsnämnden/utredarna (*avdelningschefer inom vård- och omsorgsförvaltningen*) gör en bedömning i samråd med förvaltningschef om en anmälan **bör** göras till Socialstyrelsen. **Beslut att anmäla fattas av förvaltningschef enligt** delegering. Anmälan skickas till Socialstyrelsen. Bedömningen ska göras snarast. Anmälan

ska skickas per brev. Även utredningen som följer på anmälan ska skickas per brev till Socialstyrelsen inom angiven tid. Utredarna ska även redovisa ärenden i nämnd var 3:e månad samt avsluta ärenden. Beslut fattas enligt gällande delegering.

- Utredarnas utredning ska innehålla:
 - *Vad missförhållandet eller risken för missförhållandet består i och vilka konsekvenser den fått eller kunde få för den enskilde.*
 - *När rapporten mottagits.*
 - *När och hur missförhållandet eller risken för missförhållandet uppmärksammats.*
 - *När missförhållandet inträffat.*
 - *De orsaker till missförhållandet eller risken för missförhållandet som identifierats.*
 - *Om något liknande inträffat tidigare och i så fall hur det åter kunnat inträffa.*
 - *Bedömning om något liknande skulle kunna inträffa igen.*
 - *Vilka åtgärder som vidtagits för att avhjälpa eller undanröja missförhållandet eller risk för missförhållande.*
 - *Tidpunkt för åtgärderna.*
 - *Vad som i övrigt framkommit under utredningen.*
 - *Vilket beslut eller ställningstagande som avslutat utredningen.*
- **Vård och omsorgsnämnden/utredare (avdelningschefer inom vård- och omsorgsförvaltningen) ska avsluta utredningen med beslut eller ställningstagande.** Har anmälan gjorts till Socialstyrelsen ska utredningen som följer av anmälan skickas till Socialstyrelsen inom angiven tid. Anmälan ska snarast rapporteras till nämnden i de fall det leder till en anmälan till Socialstyrelsen. Utredningen ska även redovisas till nämnden inom föreskriven tid.
- Såväl rapport som utredning som avslutats ska rapporteras till ledningsgruppen för vård- och omsorgsförvaltningen. Ansvariga är respektive utredare. Lex Sarah utgör en stående punkt på dagordningen.
- Närmaste chef avgör vilken personal i verksamheten som skall få information om rapporten/anmälan och åtgärder med anledning av rapporten/anmälan.
- Närmaste chef avgör om och hur personalen ska ges stöd.
- Närmaste chef avgör om och hur den enskilde som berörs ska ges stöd och informeras om rapporten/anmälan och åtgärder med anledning av rapporten/anmälan.
- Närmaste chef avgör hur uppgifterna enligt Lex Sarah ska utföras om någon med ansvar enligt samma bestämmelser berörs av innehållet i rapporten (Jäv).
- Rapport och utredning skall lämnas till nämnden av nämndsekreteraren.
- Beslutade åtgärder ska verkställas av ansvarig chef.
- Årlig sammanställning till Vård- och omsorgsnämnden av rapporter/anmälningar. Ansvariga är utredare inom respektive ansvarsområde (**avdelningschefer inom vård- och omsorgsförvaltningen**).